

Niki Derlukiewicz

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

WSPIERANIE INNOWACYJNOŚCI W POLSKICH REGIONACH

Streszczenie: Innowacyjność gospodarki od kilku lat jest jednym z priorytetów w polityce Unii Europejskiej oraz jej państw członkowskich. W związku z tym na poziomie zarówno Wspólnoty, krajów członkowskich, jak i regionów podejmowane są rozmaite inicjatywy, działania i projekty służące zwiększaniu innowacyjności. W polskich regionach także zaobserwować można coraz większe zainteresowanie innowacjami oraz zaangażowanie w różnego rodzaju działania w tym zakresie. W artykule przedstawiono teoretyczne rozważania dotyczące innowacyjności gospodarki, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki regionalnej, oraz zaprezentowano wybrane działania podjęte w polskich regionach, mające na celu zwiększenie innowacyjności.

Słowa kluczowe: region, innowacja, działania.

DOI: 10.15611/br.2013.1.02

1. Wstęp

W Unii Europejskiej działalność w dziedzinie wspierania innowacyjności podejmowana jest od wielu lat i znajduje wyraz zarówno w polityce, jak i w wielu inicjatywach oraz projektach, których realizacja ma przyczynić się do zwiększenia innowacyjności gospodarki europejskiej. Aktualna strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej – Europa 2020, przyjęta przez państwa członkowskie UE w czerwcu 2010 r., to strategia wyznaczająca na nadchodzące lata takie priorytety, jak¹:

- wzrost inteligentny (*smart growth*), czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony (*sustainable growth*), czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,

¹ http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm.

- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (*inclusive growth*), czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Jednym z powyższych priorytetów jest wzrost inteligentny, a więc rozwój oparty na wiedzy i innowacjach.

Polska jako kraj członkowski UE aktywnie uczestniczy w procesie tworzenia innowacyjnej gospodarki. Wyrazem tego jest prowadzona polityka rozwoju, przyjęte dokumenty strategiczne, jak np. Strategia Rozwoju Kraju 2020, jak również realizowane projekty, których celem jest zwiększenie innowacyjności polskiej gospodarki.

Coraz częściej jednak w zwiększaniu innowacyjności zarówno przedsiębiorstw, jak i całej polskiej gospodarki podkreśla się rolę poziomu regionalnego. Władze regionalne mogą bowiem oddziaływać bezpośrednio na region poprzez własną politykę, aktywność społeczną i gospodarczą. Dodatkowo dysponują one własnymi zasobami finansowymi, podejmują własne przedsięwzięcia gospodarcze, jak również prowadzą własną działalność inwestycyjną w sferze infrastruktury technicznej i społecznej. Władze regionalne prowadzą politykę rozwoju, która często nawiązuje do polityki innowacyjnej. Zgodnie z art. 11.1. drugiego rozdziału Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, władze regionu określają strategię jego rozwoju, uwzględniającą między innymi taki cel, jak pobudzanie aktywności gospodarczej oraz podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa. W związku z tym to właśnie na poziomie regionalnym coraz częściej inicjowane są przedsięwzięcia służące poprawie innowacyjności.

Celem artykułu jest analiza działań podjętych dotychczas w polskich regionach na rzecz wspierania innowacyjności oraz omówienie i ocena wybranych.

2. Innowacyjność w ujęciu teoretycznym

Innowacja to pojęcie, które w literaturze przedmiotu zostało zdefiniowane przez wielu autorów. Większość autorów źródeł znaczenia słowa „innowacja” dopatruje się w łacińskim terminie *innovatis*, który oznacza odnowę, tworzenie czegoś nowego². Za twórcę terminu innowacji uważa się J.A. Schumpetera, według którego „innowacja polegała na wytworzeniu nowego produktu lub wprowadzeniu na rynek towaru o nowych właściwościach”. Określił on innowację jako zastosowanie nowych kombinacji w pięciu przypadkach: wprowadzenie nowego towaru, wprowadzenie nowej metody produkcji, otwarcie nowego rynku, zdobycie nowego źródła surowców lub półfabrykatów, przeprowadzenie nowej organizacji jakiegoś przemysłu³. Podobnie innowacje rozumiał H.G. Barnett czy W. Niesierkowski, którzy za

² P. Niedzielski, K. Rychlik, *Innowacje i kreatywność*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006, s. 17.

³ J. Schumpeter, *Teoria rozwoju gospodarczego*, PWN, Warszawa 1960, s. 104.

innowacje uznali takie rozwiązanie, które w sposób istotny różniło się od dotychczas wykorzystywanego, a więc zupełnie nowe. Podobnie A.J. Harman za innowacje uznał wprowadzanie nowych lub zasadniczo ulepszonych produktów lub procesów produkcji do gospodarki⁴.

Warto jednak zauważyć, że zainteresowanie problematyką innowacji ewoluowało na przestrzeni lat, podobnie jak zmieniała się gospodarka światowa, stąd jak już wcześniej wspomniano, różnie pojmowano i definiowano to pojęcie. S. Kasprzyk określa innowację jako nowy, nieznan dotychczas sposób zaspokojenia nowych potrzeb⁵. Innowację można także zdefiniować jako ucieleśnienie, kombinację lub syntezę wiedzy w postaci oryginalnych, ważnych i cenionych nowych produktów, procesów i usług⁶. Z kolei A. Pomykański definiuje innowację jako proces, który obejmuje wszystkie działania związane z kreowaniem pomysłu, powstaniem wynalazku, a następnie jego wdrażaniem w postaci nowego produktu, procesu. Ch. Freeman za innowację uznawał pierwsze handlowe wprowadzenie nowego produktu, procesu, systemu lub urządzenia⁷. Należy jednak podkreślić, że obecnie termin innowacji nabiera nieco innego znaczenia. Rozumiany jest jako zmiana sposobów organizowania działań, tworzenie nowych idei, działań i produktów. Według terminologii przyjętej przez OECD za innowację uznaje się zmianę produktu lub procesu produkcyjnego, nową z punktu widzenia wprowadzającego ją przedsiębiorstwa lub nieznaną w danym regionie. W. Spruch podkreśla, że zjawisko innowacji obejmuje wszelkie zmiany w działaniu i wyrobach, które mają znaczenie w procesie produkcji i usługach ze względu na to, że przyczyniają się do postępu ekonomicznego⁸. Mimo różnych interpretacji pojęcia innowacji zawartych w literaturze przedmiotu, można stwierdzić, że innowacja jest celową i korzystną zmianą w dotychczasowym stanie, zaproponowaną przez człowieka, ale zmiana ta musi znaleźć praktyczne zastosowanie, i to zastosowanie po raz pierwszy w danej społeczności (najmniejszą społecznością jest przedsiębiorstwo). Przedmiotem zmian mogą być: produkty, procesy, organizacja, metody zarządzania, a następstwem zmian powinny być określone korzyści techniczne, ekonomiczne i społeczne⁹. Obecnie innowacje traktowane są jako środki służące kreowaniu i utrzymaniu przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa oraz

⁴ A.J. Harman, *The International Computer Industry. Innovation and Comparative Advantage*. Harvard University Press, Cambridge 1971, s. 34.

⁵ P. Niedzielski, K. Rychlik, *Innowacje i kreatywność*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006, s. 17.

⁶ G. Łuczkiwicz, *Zarządzania kreatywnością i innowacją*. Harvard Business Essentials, Wydawnictwo MT Biznes, Konstancin-Jeziorna 2005, s. 20.

⁷ W. Janasz, K. Kozioł, *Determinanty działalności innowacyjnej przedsiębiorstw*, PWE, Warszawa 2007, s. 14.

⁸ W. Spruch, *Strategia postępu technicznego. Wstęp do teorii*, PWN, Warszawa 1973, s. 31.

⁹ J. Baruk, *Innowacje instrumentem rozwoju przedsiębiorstw, regionów, gospodarki*, [w:] *Konkurencyjność i innowacyjność regionów w warunkach globalizacji i metropolizacji przestrzeni*, red. J. Kot, Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kielce 2007, s. 377.

kluczowy element w rozwoju gospodarki¹⁰. Należy zaznaczyć, że innowacje niosą ze sobą wiele korzyści (np. obniżenie kosztów, zwiększenie efektywności, pojawienie się nowych produktów lub usług, oszczędność czasu, poprawę warunków pracy i bezpieczeństwa, ochronę środowiska naturalnego, zaspokojenie nowej potrzeby) oraz są najlepszym sposobem radzenia sobie z wyzwaniami, jakie stoją przed naszym społeczeństwem, takimi jak zmiana klimatu, niedobór energii i zasobów, ochrona zdrowia i starzenie się społeczeństwa, stąd tak współcześnie promowana idea rozwijania innowacyjności.

Omawiając kwestię innowacyjności, należy zwrócić uwagę, że może być ona cechą zarówno indywidualnych podmiotów (np. przedsiębiorstw), regionów, jak i całych gospodarek. Najczęściej definiowana jest jako zdolność do tworzenia i adaptacji innowacji wspomagających rozwój gospodarczy¹¹. Wiąże się z aktywnym zaangażowaniem w procesy innowacyjne oraz podejmowaniem działań w tym kierunku. Innowacyjność może być rozpatrywana na poziomie: jednostkowym, organizacyjnym oraz makroekonomicznym. Na poziomie makroekonomicznym można mówić o innowacyjności gospodarki czy regionu. W tym przypadku innowacyjność jest pochodną posiadanych zasobów proinnowacyjnych (ludzkich, rzeczowych, kapitałowych, informacyjnych) oraz umiejętności ciągłego poszukiwania oraz wykorzystywania w gospodarce wyników badań naukowych, prac badawczo-rozwojowych, wynalazków, nowych pomysłów, wprowadzania nowych metod i technik w organizacji i zarządzaniu, a więc tworzenia innowacji¹².

Zatem żeby określić innowacyjność regionu, należy określić poziom innowacyjności poszczególnych grup czynników, które mają istotny wpływ na tworzenie, dyfuzję, absorpcję i transfer innowacji w regionie, tj.: innowacyjność przedsiębiorstw zlokalizowanych w regionie, potencjał badawczo-rozwojowy regionu, istnienie i poziom organizacji środowiska przedsiębiorczości, poziom kapitału społecznego i ludzkiego w regionie, jak również innowacyjność i przedsiębiorczość władz publicznych w regionie¹³. Należy podkreślić, że innowacyjności regionów sprzyja odpowiednia polityka władz regionalnych oraz: inwestowanie w B+R, współpraca uczelni wyższych i innych jednostek naukowo-badawczych z praktyką gospodarczą, jak również dostępność kapitału. Ponadto istotne jest tworzenie odpowiednich warunków motywacji materialnej dla twórców innowacji technicznych i organizacyjnych, promowanie innowacyjnych osiągnięć w gospodarce, a także rozwój i promocja nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych w gospodarstwach

¹⁰ Z. Kłós, *Innowacyjność i przedsiębiorczość innowacyjna*, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2012, s. 55.

¹¹ A. Olechnicka, *Potencjał nauki a innowacyjność regionów*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2012, s. 9.

¹² A. Nowakowska (red.), *Budowanie zdolności innowacyjnych regionów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2009, s. 20-21.

¹³ J. Chądzyński, A. Nowakowska, Z. Przygodzki, *Region i jego rozwój w warunkach globalizacji*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2007, s. 144-145.

domowych, przedsiębiorstwach oraz administracji publicznej¹⁴. Istotne dla rozwoju innowacyjności jest także promowanie postaw proinnowacyjnych wśród społeczeństwa (a szczególnie wśród przedsiębiorców) oraz podejmowanie działań, które będą impulsem dla rozwoju innowacji.

3. Wybrane działania na rzecz wspierania innowacyjności regionów

W Polsce od kilku lat, na poziomie zarówno krajowym, jak i regionalnym, podejmuje się wiele działań, aby uczynić polską gospodarkę bardziej innowacyjną. Jednym z głównych działań, jakie zostały podjęte w zakresie poprawy innowacyjności gospodarki regionalnej, było opracowanie, a następnie wdrażanie regionalnych strategii innowacji (RSI). Dokumenty RSI zostały opracowane we wszystkich polskich regionach, a po ich przyjęciu przez wojewódzkie władze samorządowe były wdrażane. Warto tu wspomnieć, że celem regionalnej strategii innowacji jest podniesienie potencjału regionalnego w zakresie innowacji poprzez wzmocnienie współpracy między sektorem badawczo-rozwojowym, samorządem i gospodarką, co z kolei ma doprowadzić do podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw działających na rynku regionalnym i lokalnym¹⁵. Ponadto celem RSI jest wzmocnienie potencjału innowacyjnego gospodarek poszczególnych regionów z wykorzystaniem ich specyficznych uwarunkowań i przewag¹⁶. Poprzez RSI władze regionalne podjęły wyzwanie budowania podstaw rozwoju ekonomicznego opartego na wiedzy, badaniach naukowych, technologii i innowacjach. Regiony, które opracowały strategię innowacji, uczyniły to, aby zmobilizować wszystkie dostępne zasoby i instytucje na rzecz rozwoju innowacyjności¹⁷. Dotychczas we wszystkich polskich regionach podjęto wiele działań w ramach wdrażania RIS, skierowanych na wspomaganie innowacyjności. Realizowane w regionach działania i projekty były różne i uzależnione m.in. od celów zapisanych w RIS oraz Regionalnych Programach Operacyjnych (również dostosowanych do potrzeb poszczególnych regionów). Działania te podejmowane były zarówno przez władze, jak i inne podmioty, np. uczelnie wyższe, centra transferu technologii, parki naukowe i technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, instytucje otoczenia biznesu itp. Warto też podkreślić fakt, że większość z podjętych działań w latach 2007-2013 współfinansowana była z funduszy unij-

¹⁴ *Efektywność gospodarki opartej na wiedzy. Teoria i praktyka*, red. T. Kamińska, J. Fryc, B. Majecka, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2007, s. 55.

¹⁵ *Kierunki zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013*. Ministerstwo Gospodarki, Departament Rozwoju Gospodarki, Warszawa 2006, s. 60.

¹⁶ S. Szultka, *Czy regionalne strategie innowacji zwiększą innowacyjność polskiej gospodarki?*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, s. 1 (www.pfsl.pl).

¹⁷ K. Morgan, C. Nauwelaers, *Regional Innovation Strategies. The Challenge for Less-Favoured Regions*, Routledge 2003, s. 20.

Tabela 1. Wybrane działania podejmowane w polskich regionach na rzecz wspierania innowacyjności

Region (województwo)	Przykład działania
Dolnośląskie	– „Dolnośląski Bon na Innowacje” – „Innowacyjny transfer” – „Zielony transfer”
Kujawsko-pomorskie	– „Współpraca na rzecz budowania zdolności innowacyjnych przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim” – „Utworzenie i funkcjonowanie Regionalnego Centrum Wspierania Innowacji i Transferu Technologii”
Lubelskie	– Utworzenie „Centrum Innowacji i Zaawansowanych Technologii” w Politechnice Lubelskiej – „Transfer wiedzy i innowacji poprzez rozwój sieci współpracy w regionie lubelskim” – „Zainwestujmy w innowacje – inkubator technologiczny” – „Science2Business”
Lubuskie	– „Lubuski Ośrodek Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych (LOliWA) w Kalsku – „Magisterium z innowacji” – konkurs dla absolwentów lubuskich szkół wyższych
Łódzkie	– „Łódź – miasto innowacji” – IDEA – Innovation by kNOWledge
Małopolskie	– „Broker Innowacji” – Małopolskie Targi Innowacji
Mazowieckie	– Mazowiecka sieć ośrodków doradczo-informacyjnych w zakresie innowacji – „Innowator Mazowska”
Opolskie	– St@rt up. wypróbuj swój pomysł na biznes – „Skuteczny menedżer innowacji”
Podkarpackie	– Regionalne Centrum Obsługi Inwestora i Innowacyjności w Rzeszowie – „Uniwersyteckie Centrum Innowacji i Transferu Wiedzy Techniczno-Przyrodniczej”
Podlaskie	– Innowacyjny system rezerwacji turystycznej <i>on-line</i> – „Wykształceni technologią” – program doskonalenia nauczycieli
Pomorskie	– Strategiczne doradztwo technologiczne i innowacyjne dla firm – Centrum Zaawansowanych Technologii „POMORZE”
Śląskie	– „Śląski Portal na Rzecz Innowacji” – SWIFT (Stypendia Wspomagające Innowacyjne Forum Technologii)
Świętokrzyskie	– „Kręgi innowacji – rozwój zintegrowanych narzędzi wspierania innowacyjności województwa w obszarach o dużym potencjale wzrostu” – „Perspektywy RSI Świętokrzyskie”
Warmińsko-mazurskie	– Regionalny System Wspierania Innowacji – „Przygotowanie regionalnych brokerów innowacji instytucji naukowych i przedsiębiorstw do wdrażania nowych technologii”
Wielkopolskie	– „Budowa, rozwój i upowszechnienie Wielkopolskiego Portalu Innowacji i Wiedzy o Wielkopolsce” (Winnova) – „Wsparcie współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw w Wielkopolsce”
Zachodniopomorskie	– „Czas na staż - dyfuzja wiedzy pomiędzy uczelnią a biznesem” – „Akademia Innowacji”

Źródło: opracowanie własne.

nych, m.in. z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W tabeli 1 przedstawiono przykłady działań realizowanych w poszczególnych regionach w Polsce na rzecz wspierania innowacyjności. Należy jednak podkreślić, że działań tych jest znacznie więcej, a to są jedynie przykłady.

Niektóre z wymienionych w tab. 1 działań zostały już zakończone, a wiele jest jeszcze w trakcie realizacji. Ze względu na ograniczony charakter opracowania tylko wybrane działania zostaną przedstawione w sposób bardziej szczegółowy. Na przykład w województwie dolnośląskim na rzecz wspierania innowacyjności zrealizowano następujące działania:

- „Dolnośląski Bon na Innowacje” – to projekt, którego celem jest wzmocnienie współpracy nauki oraz biznesu poprzez sfinansowanie 300 bonów o wartości 18 000 zł każdy. Projekt ten stanowi okazję do aktywnego inicjowania współpracy badawczej z partnerem biznesowym na rzecz innowacyjnych rozwiązań¹⁸. Polega na współpracy naukowca z przedsiębiorstwem w celu wypracowania dla tego przedsiębiorstwa innowacyjnego rozwiązania.
- „Innowacyjny transfer” – projekt polegający na płatnych stażach naukowców w przedsiębiorstwach w celu wypracowania innowacyjnych rozwiązań dla tych przedsiębiorstw.
- „Zielony transfer”, czyli staże dla naukowców w przedsiębiorstwach, związane z wdrażaniem technologii na rzecz poprawy jakości życia, odnawialnych i alternatywnych źródeł energii oraz IT.

Poza wymienionymi przykładami projektów w województwie dolnośląskim odbywają się także liczne seminaria, warsztaty i konferencje służące zwiększeniu świadomości innowacyjnej oraz promowaniu postaw innowacyjnych wśród społeczeństwa, a szczególnie przedsiębiorców. Nieustannie inicjowana jest oraz wzmacniana współpraca pomiędzy naukowcami a przedsiębiorstwami na rzecz tworzenia innowacyjnych rozwiązań. Warto podkreślić, że podobne działania i projekty na rzecz wspierania innowacyjności podejmowane są także w innych polskich regionach.

W województwie kujawsko-pomorskim realizowany jest projekt „Współpraca na rzecz budowania zdolności innowacyjnych przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim”, którego celem jest opracowanie narzędzi służących zacieśnieniu współpracy środowiska biznesowego przy udziale instytucji otoczenia biznesu, ukierunkowanej na wzrost działań innowacyjnych. Ponadto utworzono Regionalne Centrum Wspierania Innowacji i Transferu Technologii, którego zadaniem jest wspieranie komunikacji pomiędzy twórcami i posiadaczami innowacyjnych rozwiązań a inwestorami poszukującymi właśnie takich nowatorskich metod, stymulowanie projektowania i wdrażania nowych technologii, produktów, procesów i usług. W województwie tym przeprowadzono także szereg szkoleń o tematyce związanej

¹⁸ <http://www.innowacje.dolnyslask.pl>.

z szeroko pojętą innowacyjnością i świadczone usługi doradczo-informacyjne. Wykonano również „Bazę Innowacji” – narzędzie w postaci bazy danych, która ma służyć promocji innowacyjnych rozwiązań opracowywanych w regionie, jak i sygnalizowaniu zapotrzebowania na takie nowatorskie opracowania¹⁹.

Na uwagę zasługuje także największy polski inkubator innowacyjności w województwie lubuskim – „Science2Business”. Służy on pomocą polskim naukowcom, inżynierom i pomysłodawcom w komercjalizacji pomysłów, ochronie własności intelektualnej oraz budowaniu firm, które mają czerpać zyski z innowacji. Ponadto powstałym przy inkubatorze firmom oferuje wsparcie ekspertów, zaplecze do testów i badań oraz wsparcie finansowe. Science2Business działa w bardzo perspektywicznych branżach: biotechnologia (i telemedycyna), energia odnawialna oraz technologie informatyczne i mobilne²⁰.

Kolejny przykład działania na rzecz wspierania innowacyjności w regionie to projekt „Broker Innowacji”, realizowany w województwie małopolskim. Celem jest stworzenie nowoczesnego modelu współpracy pomiędzy nauką i biznesem, tzw. modelu brokera innowacji. Projekt wspiera głównie przedsiębiorstwa z sektora MŚP, ale także studentów oraz naukowców zajmujących się technologiami IT i ICT²¹. Inny projekt to „Łódź – miasto innowacji”, realizowany w województwie łódzkim, polegający na promocji Łodzi jako miejsca dynamicznie rozwijającego się z wykorzystaniem innowacyjnych i kreatywnych pomysłów swoich mieszkańców i przedsiębiorców oraz dzięki zainicjowaniu współpracy biznesu z sektorem badawczo-rozwojowym i kreatywnym²². Następny projekt to „Śląski Portal na Rzecz Innowacji”, realizowany w województwie śląskim, który ma stanowić miejsce wymiany doświadczeń i wiedzy pomiędzy przedsiębiorcami i naukowcami na rzecz tworzenia innowacyjnych rozwiązań²³. W województwie wielkopolskim z kolei realizowany jest projekt „Budowa, rozwój i upowszechnienie Wielkopolskiego Portalu Innowacji i Wiedzy o Wielkopolsce” (Winnova), którego celem jest m.in. polepszenie komunikacji pomiędzy sektorem badawczym i biznesowym przez budowę kanałów przepływu i wymiany informacji oraz popularyzacja tematyki innowacyjności i współpracy nauki z biznesem w mediach, a także problematyki patentowej i licencyjnej²⁴. Przedstawione skrótowo działania oczywiście nie wyczerpują listy. W każdym z regionów zostało podjętych wiele wysiłków i inicjatyw na rzecz wspierania innowacyjnego rozwoju i należy uznać to za pozytywne zjawisko. Trzeba zwrócić uwagę, że we wszystkich regionach szczególnie wspierana jest współpraca nauki z biznesem, która jest kluczowa dla rozwoju innowacji. Już można mówić o pierwszych pozytywnych efektach z realizowanych projektów w postaci pomysłów na nowe produkty

¹⁹ <http://www.tarr.org.pl>.

²⁰ <http://www.citt.lublin.pl>.

²¹ <http://www.brokerinnowacji.malopolska.pl>.

²² <http://www.miastoinnowacji.lodz.pl>.

²³ <http://slaskie-innowacje.pl>.

²⁴ <http://www.winnova.pl>.

(zgłoszenia patentowe) i usługi, nowych programów badawczych i należy oczekiwać następnym w niedalekiej przyszłości, tj. po zakończeniu projektów.

Jednak według raportu Komisji Europejskiej z 2012 r. (*Regional Innovation Scoreboard 2012*) polskie regiony nadal należą do najmniej innowacyjnych w Unii Europejskiej²⁵. W związku z tym w najbliższym czasie należy jeszcze bardziej skoncentrować wysiłki, aby uczynić polskie regiony bardziej innowacyjnymi. Być może skoncentrowanie działań tylko na wybranych dziedzinach (tzw. inteligentnych specjalizacjach) wskazanych dla każdego z regionu na kolejne lata (do 2020 r.) pozwoli na lepszą alokację wysiłków oraz środków finansowych i ostatecznie przyniesie lepsze efekty. Warto jednak podkreślić, że wszystkie regiony w Polsce są świadome, jak ważne w rozwoju gospodarczym są innowacje, i podejmują działania, aby wspierać te procesy.

4. Podsumowanie

Obecnie w krajach Unii Europejskiej, w tym także w Polsce, działania na rzecz innowacyjności uznawane są za priorytetowe. W Polsce podjęto wiele działań zmierzających do podniesienia innowacyjności gospodarki, w tym wiele interesujących działań i projektów zostało zrealizowanych w regionach. Ogół działań podjętych dotychczas w regionach na rzecz wspierania innowacyjności należy ocenić pozytywnie. Mimo wielu realizowanych projektów, właściwie w każdym z regionów powiela się działanie polegające na współpracy lokalnego środowiska naukowego z przedsiębiorstwami w celu rozwoju innowacji. W jednych regionach są to staże naukowców w przedsiębiorstwach, w innych tworzone są platformy umożliwiające nawiązania takiej współpracy itp. Niemniej jednak zaobserwować można, że we wszystkich regionach dostrzeżony został potencjał dla innowacji, wynikający ze współpracy sfery B+R z biznesem.

Należy podkreślić, że najbliższe lata powinny być tak wykorzystane, aby innowacje postrzegane były przez społeczeństwo, a w szczególności przez przedsiębiorców, jako szansa rozwojowa Polski. Innowacje są bowiem kluczowe w procesie budowania przewagi konkurencyjnej na rynkach zarówno lokalnych, jak i międzynarodowych. Ponadto innowacje są najlepszym sposobem poradzenia sobie z najważniejszymi wyzwaniami, jakie stoją przed naszym społeczeństwem i potrzebują rozwiązania, takimi jak zmiana klimatu, niedobór energii i zasobów oraz zdrowie i starzenie się społeczeństwa. Zatem należy kontynuować i podejmować kolejne działania na rzecz innowacji, wspierać i rozwijać współpracę nauki z gospodarką oraz komercjalizować wyniki badań naukowych.

²⁵ *Regional Innovation Scoreboard 2012*, European Commission, Enterprise and Industry, Belgium 2012, s. 6.

Warto jednak pamiętać, że innowacja często jest wynikiem systematycznych, bardzo kosztownych prac badawczych, wymagających połączenia sił wielu jednostek lub całych zespołów reprezentujących różne dziedziny wiedzy. W związku z tym coraz silniej podkreśla się konieczność współpracy różnorodnych osób i instytucji w celu powstania innowacji (biznesu, nauki, otoczenia przedsiębiorczości oraz władz regionalnych). W rozwoju innowacji w nadchodzących latach z pewnością pomocne będą środki unijne przewidziane na innowacyjność w kolejnym okresie programowania 2014-2020. Warto także wspomnieć, że zgodnie z unijnymi wytycznymi w nowej perspektywie finansowej każdy region powinien posiadać strategię na rzecz inteligentnej specjalizacji (Regional innovation strategies for smart specialisation, RIS3). Dzięki temu środki przeznaczone na badania i rozwój będą wydatkowane jeszcze bardziej efektywnie i z większą korzyścią dla regionalnych specjalizacji.

Literatura

- Baruk J., *Innowacje instrumentem rozwoju przedsiębiorstw, regionów, gospodarki*, [w:] *Konkurencyjność i innowacyjność regionów w warunkach globalizacji i metropolizacji przestrzeni*, red. J. Kot, Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kielce 2007, s. 377.
- Chądzyński J., Nowakowska A., Przygodzki Z., *Region i jego rozwój w warunkach globalizacji*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2007.
- Efektywność gospodarki opartej na wiedzy. Teoria i praktyka*, red. T. Kamińska, J. Fryc, B. Majecka, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2007.
- Harman A.J., *The International Computer Industry. Innovation and Comparative Advantage*, Harvard University Press, Cambridge 1971.
- Janasz W., Kozioł K., *Determinanty działalności innowacyjnej przedsiębiorstw*, PWE, Warszawa 2007.
- Kierunki zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013*, Ministerstwo Gospodarki, Departament Rozwoju Gospodarki, Warszawa 2006.
- Kłos Z., *Innowacyjność i przedsiębiorczość innowacyjna*, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2012.
- Korenik S., *Dysproporcje w rozwoju regionów Polski – wybrane aspekty*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław 2003.
- Łuczkiwicz G., *Zarządzania kreatywnością i innowacją*, Harvard Business Essentials, Wydawnictwo MT Biznes, Konstancin-Jeziorna 2005.
- Morgan K., Nauwelaers C., *Regional Innovation Strategies. The Challenge for Less-Favoured Regions*, Routledge 2003.
- Niedzielski P., Rychlik K., *Innowacje i kreatywność*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2006.
- Nowakowska A. (red.): *Budowanie zdolności innowacyjnych regionów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2009.
- Olechnicka A., *Potencjał nauki a innowacyjność regionów*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2012.
- Pietrasiniński Z., *Ogólne i psychologiczne zagadnienia innowacji*, PWN, Warszawa 1971.
- Regional Innovation Scoreboard 2012*, European Commission, Enterprise and Industry, Belgium 2012.
- Spruch W., *Strategia postępu technicznego. Wstęp do teorii*. PWN, Warszawa 1973.

Szultka S., *Czy regionalne strategie innowacji zwiększą innowacyjność polskiej gospodarki?*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, s. 1 (www.pfsl.pl).

Gaczek W.M., *Innowacyjność jako czynnik podnoszenia konkurencyjności gospodarki regionu*, [w:] W.M. Gaczek (red.), *Innowacje w rozwoju regionu*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Poznań 2005.

<http://slaskie-innowacje.pl>.

<http://www.brokerinnowacji.malopolska.pl>.

<http://www.citt.lublin.pl>.

<http://www.innowacje.dolnyslask.pl>.

<http://www.miastoinnowacji.lodz.pl>.

<http://www.tarr.org.pl>.

<http://www.winnova.pl>.

http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm.

INNOVATION SUPPORTING IN POLISH REGIONS

Summary: Innovation is regarded as one of the most important factors of economic growth and development and it is one of the policy priorities of the European Union. Therefore at the Community, Member States and regions levels there are various initiatives, activities and projects aimed at increasing innovation. A growing interest in innovation and commitment in different kinds of activities in this area can be observed also in Polish regions. This paper presents a theoretical discussion of the innovation economy, with particular emphasis on the regional economy, as well as selected actions undertaken in Polish regions to increase innovation.

Keywords: development, region, innovation.